

Eletar yay yahiči me bi ni bugaa Híbori Waf waw wabaj me n'eletar yauye

Eletar yay bi ni bugaa Híbori fasuti ahiča yo, ban may egitenut bi ni bugay ehiči. Wo nuffasal me, wo uomme ahič yo me mukanayol manur ni maa bugaa Gires, bare may naffase joon Bahičer babu Bufan babu. Nahičyohič bi n'ejangara gaam Esúif ; ejangaraay ubugi kakan bugan gádeume.

Ni búkanum baa Kirista, aamme an ahu o Aláemit aboñulo me, **bugan bugagu gújue gubaj gajogor n'Aláemit** (Híbori 1.1 bi 2.18).

Kirista aćile min bugan bugagu góinen me gúju gulof Aláemit ni gafium ró (Híbori 3.1 bi 5.10). Ni Bahičer babu Bufan babu, atenjena ahu ámah ahu o áju me afaj nalofe Aláemit, o banogener tiň talu tafaj me n'tíňaie. Nah'akan Aláemit úsimen bi mala gaboket gal util waw. Maer Yésu Kirista o bareol pat aamme atenjena ahu ámah ahu (Híbori 5.11 bi 10.31). Eniol atenjena ámah ébulibuli ni yayu yaa bugagu utejena bugal Esúif yay.

Baje bagitener bice baa Bahičer babu Bufan babu bájue búpjul yo (Fíçilum 14.17-20) : ti Melikisedek, Yésu atenjena ámah nam m'bápullat ni fil fánofan fal utejena. Utejenaaw gummemnej ban guçeleçet. Bare **Yésu Kirista, o, atenjena ámah nam bi nánongan, ban may**

umu m'buroŋ bi nánongan mala min anogen me n'émit.

Ni gajogor gagu gútiar gagu go Aláemit ajo-goren me ni bugan bugagu, uteñenaaw nihi gukanenkan nánongan uogol waw wanur waw min mb'Aláemit aboketil utilil. Pan nihi gumuh sihaj mala yo. Ban Kirista, o, buronjol nasene ñanur pat, ban ño bare bi nánongan. Maer ñer ejangaraay ubugi n'ejow ni bulago buvugul. Guotut gubbañ búsol.

Gáinen gagu gaa sipayolal gufan go guseni ejangaraay ní milihorumay. Milihorumay maumu misenil buaken bal emuten buyoh babu ni sílam sasu saa jama (Híbori 11.1 bi 12.13). Ujórum ni Híbori 12.14, fúuñenum eletar yay figitene bu ejangaraay guot me guroñor bugo n'Aláemit, bu guot me gukan fuomunor faagei fuomunor.

Aláemit ni Añolol nálobume ni wolal

¹ No bítinar, Aláemit ñammeje n'uboñer waw nájoume min alob ni sipayolal gufan ni bajaer bábuliore ; ² bare búsol be, ni gunah gauge gúsola go nuomal maa ni go, ni Añolol nálobume ni wolal. Açila o nakan me açil gafum gagu gaa waf waw poowo, ban n'açila nátulum me émit ni ettam. ³ Bajalo Aláemit Paaya poobo n'açila buranjulo, n'açila fanj gáni gagu gal Aláemit gujugi. Açila Añil ahu firimol fabaj mee sembe nañare min ácibben waf waw poowo. No náþuren me gatil arafuhow aban, nak'arobo fatiya émit n'gañen gárib gal Aláemit-Sembe.

Añol Aláemit nafafan fúf emalakaay

⁴ Nemme Añil ahu nabbanno áni fatiya emalakaay, ñer Aláemit nasenol gajow gafanje fúf gájalo wolil.

⁵ Maagen mamu, Aláemit ámusut aah ace n' emalakaao! :

« Aw uomme Añolom, jama ínje iomme þaia. »
Amúsut þop alob mala amalaka ace aah :

« Injé ijae me éni Payol, açila ajae me éni Añolomb. »

⁶ Bare mala Añolol amundum me abugi, no naboñeulol me ni mof me, Aláemit naaseh :

« Mbi emalakaay þe guya gújul bújoñorolc. »

⁷ Emalakaay, bugo nalob molil aah :

« Nikane emalakaom gúni ti gúrus gatege me guban babu þe ;

ey, nikane urokaom gúni ti gúrerum gaa sambund. »

⁸ Bare mala Añolol, maa nalobe aah :

« Aw aamme Aláemit, efenjeni yaa Jávi uyu to bi nánongan,

ban Jávii þan uogen jo ni maçole.

⁹ Aw waf waçole bare numaje ; maarat, mo, umajut mo.

Yo eçil me Aláemit, aamme Aláemili, nañar míçir mal ésumay

áyu ni fuhoi min añendi

mala min ufan me gupali þee. »

¹⁰ Natajen aah :

« Ataw, aw útule ettam yay ni buju babu ;

émit yay may dó þe búrokumi.

¹¹ Siçila so þan sibil sinemo, bare aw umu to bi nánongan.

So þe þan sífanum ti bisimo nihi búfanum me.

12 Pan ubboñ so ti gapalitoñ nihi gubboñi me ulalen,
pan úþuren so ti bisimo búþurenei me min ukant to sice.

Bare aw nánongan anur ahu nom,
ban buronji mati búmus bubaof. »

13 Ay n'emalakaay Aláemit ámuse aah :
« Ujóul urobo tale ni gañenom gárib,
bi no nijae me ebet ulatori fattam uhagig » ?

14 Emalakaay ñer wa gom ? Bugo þe úwenum bare wom waa fatiya wo nuh'urok bi mala Aláemit ; açila aboñulo wo bi esen garamben bugan bugagu gaat me guyab gapah.

2

Gapah gagu gulet muçotihenay

1 Yo eçil me ñer nuotale fañ ukanal n'uñumolal gurim gagu go nuunal me, mamu jamb'ullimal. **2** Jiffase þe búoh góboñ gagu go Aláemit ájoum me n'emalakaay min alob go Móis naanañ gurim gom gabaje hamma, ban ánoan alale ekan go n'gapin min ákanumut go nayayab gúteh gagu go naat me ayab. **3** Kan ñer bu wolal fanyaolal újuale upagal gúteh ti gaugu wolal baçotihener gapah gájaloe mee go Ataw abañ me bi ni wolal ? Açila fanyaol amundum me alob mala gapah gaugu, þúrto bugan bugagu gaunol me alob mala go n'gugitenolal búoh maagen dom. **4** Aláemit fanyaol nasene bugan bugagu úji waa Biinum Banabe ti namañ me, nañare þop ugitenum

ni waf wánowan wajahaliene min aćimen gaa búoh wo gulob me þee maagen dom.

Yésu, an ahu ájaenume me bugan bugagu bi ni gaþah gagu

⁵ Aláemit let ni guñen gal emalakaay nahale buroŋ babu bájaeul me bo nulobale me mala bo.

⁶ Maagen mamu, baje tice ni Bahícer babu taage :

« Aláemit, arafuhow wa nam min mb'uþinor mola ?

Añol arafuhow wa nam min mb'ucokorol ?

⁷ Núkerulol gákerul gaþiout ak'afan̄ gatiti emalakaay,

mbiban nutebenol ak'ammeŋ bájalo ni gasal.

⁸ Nuñare waf waw þe ubaŋ to ni guololh. »

Ey, Aláemit nahale waf waw þoowo ni guñen gagu gal arafuhow. Kan ñer bajut uce wo nahalut ni gañen gola. Bare bi maer ujugeratal búoh arafuhow nayayab sembe sasu sal eogen waf waw þe. ⁹ Wo nujugal me, wo uomme an ahu o Aláemit ákerul me gákerul gaþiout ak'afan̄ gatiti emalakaay, aamme Yésu : nujugalol min atebeni me maer ak'ammeŋ bájalo ni gasal, dó þe mala sílam sasu so nálam me ak'açet. Mamu ñer, Aláemit nakane min Yésu açet bi mala bugan bugagu þe, dó þe mala gájiol. ¹⁰ Maagen mamu, Aláemit átut me waf waw þe, ban naçil wo, namamaŋ bugan gammene gúni guñolol, min mbi bugo gugum gasalol ni o. Yo eçil me aþagenail Yésu naat amundum álam ak'açet, min mbi Aláemit atebenol bi ni gárira maaro waf waw þe.

11 Ban açila ápurene me util bugan bugagu ni ubugu bugo utilil úpureni me, bugo pe Paaya anur gubaje. Yo eçil measuut evogil gutiol, **12** no naah me Aláemit ni Bahiçer babu : « Pan ilob gutiom míya, þan imalení bújonor fuomunorfafui. » **13** Nabbañ aah : « Gafiumom pe þan ibañ go n'Aláemit. » Natajen þop aah : « Ìnjé ume, ínje ni uñiaw bugo Aláemit asenom mej. » **14** Uñiaw ubugi bugo nalobe mee molil, urafuhow bugom, yo eçil me açila Yésu fañaol naalenoro ák'áni arafuhow ti bugo, min mbi n'eçelol áju apuluj Seytane, aogen me sembe sasu sal eçet yay. **15** Mamu náþagenumolal me, wolal bugo gáholi gagu gal eçet yay gukan me núnial umigel ni buronjolal pe. **16** Maagen mamu, let emalaka Yésu akelo garamben, bare til gabulaken gagu gal Aburaham. **17** Yo eçil me naate anogor ni gutiol ni wáfowaf pe, min mb'áni atenjenail ámah áju me ñarum enil, açol me ni burok babu bi mala Aláemit, dó pe bi eallor util waw waa bugan bugagu bugola. **18** Nemme açila Yésu fumumol nálalam sílam saa bi élingenol, kan ñer maer nájue aramben bugan bugagu bugo guomme n'élingen.

3

Yésu nafafaj Móis

1 Gutiom, buru bugan ganabe jom mata Aláemit naçobulçob. Yo eçil me ñer juote juluj ni Yésu aamme an ahu o Aláemit aboñulo me, Atenjena ahu ámah ahu o nubañal me gafiumolal ni o. **2** Maagen mamu, Yésu nakakan waf waw

þe ti Aláemit aman̄ yo me, ti Móis akan mo me naanañ ni bugal Israel, gaamme yan̄ yay yal Aláemit. ³ Ban an atep̄ me yan̄, an ahumu þan amalen̄ fañ yan̄ yay yo natep̄ me. Yo eçil me may Yésu napilo eyab gasal gufañ gaa Móis. ⁴ Maagen mamu, yan̄ yánoyan ebaje atep̄a yo, ban an ahu atep̄ me waf waw þee o aamme Aláemit. ⁵ Naanañ Móis nakakan þe ti Aláemit aman̄ yo me ni yan̄ol ; ni gailool gal aroka nágitemum me wo Aláemit ajae me egiten fañ gañanno búsol. ⁶ Bare Kirista, o Añil om o Payol Aláemit asene fuhow yan̄ol aogen. Ban wolal uomal me yan̄ yauyu, eno me maagen mamu nútugaltuh liñ ni gafium gagu ni þop̄ ni gáhagum gagu so núsumaetale me ni so.

*Gáelo gagu gaa bugan bugagu gáinen me
n'Aláemit*

⁷ Yo eçil me, ti Biinum Banabe bulob yo me buoh :

« Juun me jama firim fafu fal Aláemit,

⁸ jambi jitiko gunnu ti sipayul gufan naanañ no
guceñ me éttun fo,

funah fafu fo gulih me bi ejuh to sembeol sire
me. »

⁹ Aláemit naage :

« Sipayul gufan gutinnenom ni fiiñ bo ni gafit
gagu gámah gagu

bi ejuh to sembeom sire me ;

ban bae símit úvi gúuba gujuge táh wo nikán me
þe.

¹⁰ Yo eçil me fiiñom ni fitiñil ban nieh :

“Uinumil ulimbelim únoro me.

Gumanjérit effas wo nimañ me gukan.”

11 Ņer ni bitiña-fuiñom, nibbat ieh :
 “Mati gúmus gúffus to nimanjen me mb’isenil
 gáelok !” »

12 Gutiom, jíkanum jambi an ni buru abaj
 biinum bañegete, bal an áinenut, bajae ekanol
 náhatulo Aláemit ahu aron me. **13** Jama Aláemit
 naroñ n’evogul ! Kan jitaññor sembe funah-ó-
 funah, jambi gatil gagu gubutul min an ni buru
 alat ékanum gavoh gaugu. **14** Maagen mamu,
 wolal ulagora bugaa Kirista nuomale, eno me
 nútugale liñ bi funahfafu fúsola gáhagum gagu
 go nubajal me kábirinj gunah gagu gútiar no
 nujual me éinen. **15** Yauyu eçil me Bahícer babu
 m’buoh :

« Jama juun me firimfafu fal Aláemit,
 jambi jitiko gunnu ti sipayulgufan naanañ
 no guceñ me étturn Aláemit. »

16 Bugay hetañ guun me firimfafu fal Aláemit
 mbibán n’guceñ étturnol ? Leti hee bugan bugagu
 bugo Móis akan me n’gúþurul ni mof mamu mal
 Esíp ? **17** Fiiñ Aláemit bugay hetañ fitiñ me símit
 úvi gúuba ? Leti hee mul bugan bugagu gatil me
 ban ni guçet ni gafit gagu gámah gagu ? **18** Bugay
 Aláemit annur me aah mati gunogen ni mof
 mamu dó najaé me esenil gáelo ? Leti hee bugan
 bugagu buganur bugagu galat me ékanumol ?
19 Ban nujugale hum búoh gubilut gúju gunogen
 dó mala min gulat me efium Aláemit.

4

1 Ņer gáelo gagu go Aláemit alob me bi
 esenolal, naroñ bae n’ejoh to. Kan ñer jíkanum
 jambi ace ni buru ábbur enogen ni gáelo gaugu.

² Maagen mamu, nuyabalyab Firim fafu Fásum me fal Aláemit ti may sipayolal gufan guyab fo me. Bare firim faufu fubajut nafa yánoyan ni bugo, mata no guun fo me guyabut fo ni gáinen dó. ³ Molil Aláemit alob me mala go aah : « No fiñom fitiñ me, ninnunur ieh : "Mati gúmus gúffus to niman̄ me mb'isenil gáelo gagu gúmbam." »

Bare wolal jáinen me þan ubajal gáelo gaugu.

Ban no Aláemit átule me mof mamu ni waam dó me þe, naunewunen mala gáelo. ⁴ Maagen mamu, baje tice ni Bahícer babu talobe maa funah fafu futogen fafu ni gúuba tuoh : « Aláemit náeloe funah fafu futogen ni gúuba, o bakaner burokol þe abanl. » ⁵ Ban mul firim fafu fo nimundum me ilobul fuoseh : « Mati gúmus gúffus to niman̄ me mb'isenil gáelo gagu gúmbamm. » ⁶ Bugan bugagu gamundum me guun firim faufu fásum mee gunonut ni gáelo gagu go Aláemit alob me esenil, dó þe mata gúttunutol. Bare bi maer bae baje guce gájue gunogen ni gáelo gaugu. ⁷ Yo eçil me Aláemit nabbañ abet funah fice faamme "jama". Piobopio, nalob mala funah faufu ni butum baa David, ni firim faufu fauneni mee talu faah me : « Juun me jama firim fafu fal Aláemit, jambi jitiko gunnun. »

⁸ Ban, enoen me Sósue natogene árur ésuh yay ni gáelo gaugu, Aláemit mat'aloben búsol mala funah mul fice. ⁹ Mamu ñer, bugan bugagu bugal Aláemit gújue gubaj gáelo gace gánie ti gagu go Aláemit áelo me funah fafu futogen fafu ni gúuba. ¹⁰ Ban, an anogen me ni gáelo

gaugu go Aláemit akan me, an ahumu þan áelo ni burokol þoobo ti may Aláemit áelo me ni bola. ¹¹ Kan ñer uakenal min mb'unonal ni gáelo gaugu : ukanal mánoman jamb'ace ni wolal alat éttun Firim Aláemit ban ñer nahat gánonum gagu gájaenume me bi ni gáelo gagu, ti sipayolal gufan gaamen me ni gafit gagu gukan mo me.

¹² Nuffasale þe búoh firim Aláemit furondon ban ni fubaj sembe sal egoren bugan ; fu-fanje gañeh gafoje gánogan gañege n'ulam go waamme úuba, funogenogen bi ñáraru iki fufaç yaalor, biinum, súhoulorum ni mukuh mal evul ; fo nihi figiten me gamañ gagu ni uþinor waw wal arafuhow. ¹³ Bajut búuwenum bice bakope bújonor Aláemit : waf waw þe ufululifulul úni enil erakel bújonorol, açila o nuotal me ugitenal wo nukanal me þe ni buroñolal.

Yésu aamme afan uteñenaaw afan me bugagu þe

¹⁴ Nubajale afan uteñena ámah anone n'émit bi to n'Aláemit, aamme Añolol Yésu. Kan ujogal linj ni gáinen gagu go nulobale me mala go bújonor ésuh yay. ¹⁵ Ubajutal afan uteñena ájuut ateb manur ni wolal sílam sasu so gabajutolal sembe gúñareul me ; o til wánowan gulihwolih n'açila bi ebelol ni gatil ti gulige wo me ni wolal, bare tuþ, hani gatil ganur abajut go. ¹⁶ Kan ñer ulofal ni gafium dó efenjen yay yal Aláemit. Nammemmen gáji bi ni wolal, þan arumolal enil, þan asenolal gájiol ban þan arambenolal nánonan no nusoholaalol.

5

¹ Maagen mamu, afan uteñena ánoan ni bugan bugagu nah'açobi ban návieni bi erok bi mala Aláemit molil. Mamu, þan náh'áji Aláemit waf ni bíteñen, ban þop nakanol úsimen bi ebaj gaboket gal util waw. ² Ti açila may abajut me sembe bújonor gatil gagu, nájue abaj ñarum enil bi ni bugan bugagu gaffasut me waf, galimbe me. ³ Ban açila, nemme atila nam, naate akan úsimen let bi éþuren util waw waa bugagu bare, bare þop bi éþuren wola o fañao.

⁴ An ájuut ávienoro áni afan uteñena ; Aláemit nah'avoh bugan bugagu bi ekan burok ti baubu, ti nakan mo me naanañ ni Aaronj. ⁵ Manur mamu may, Kirista ávienorout áni afan uteñena ; dó til Aláemit ávienol no naah me : « Aw uomme Añolom, jama ínje iomme Paio. » ⁶ Baje mul tice to naage : « Pan úni ateñena bi nánongan, ti Melikisedek ánien mo mep. »

⁷ Ni buronjol bal arafuhow, Yésu nateteb galaol ni gaçagorol asen Aláemit manur ni gáþib gámah ni mufu ró ; nakanmokan mata Aláemit áju me aþagenol n'eçet yay. Ñer Aláemit nayab galaw gagu gola mala min açila Yésu ákanumol me. ⁸ Hani min áni me Añol Aláemit, bare bae ni sílam nájoume min agiten gákanumol. ⁹ No nájaenum me waf waw þoowo bi ni gárira wo, nábbáñul áni asena gaþah gábaerit ala bugan bugagu þe gákanumol me. ¹⁰ Ey, Aláemit najogol áni ateñena ámah ti Melikisedek.

Nuotale ubbagal ni gáinen gagu

¹¹ Mala firim faufu baje waf wammeje wo jújue julobul to, bare bi épjajulul wo, þan táñi mata buru jikanut bugan gajase n'ejoh waf.
¹² Buru juotene jíni uligena-bugan kábiriñ no, ban bae bi maer rorendoren min gubbañ guligenul waf waw útiar waa Firim fafu fal Aláemit. Ti uñil-guboñ, juroje n'esohola garaf, jújuut jitiñ mitiñay maake. ¹³ Ban ánoan aroje n'garaf o añil ; abajut gaffas gánogan gaa waf waçole ter waçolut. ¹⁴ Bare til mitiñay mamu maak me dó mitiñ ufan, bugo nuffasal me búoh ni bakaneril bo guþi me ni bo guþulene éfojul wáari me ni waarat me.

6

¹ Yo eçil me maer uakenal nubajal gaffas gal an afan, min úgalal baligener babu bítiar balobeolal maa mala Kirista. Ulelal n'ebbañ únubulal gúçit gagu gaa baligener babu, gaamime : etey bakaner babu bájaenume me mbal eçet min úinenal n'Aláemit, ² baligener babu balob me mala gábatise gagu ni mala eremben guñen ni fuhow an, mala gailo gagu gaa gaçet me ni mala bataliñ babu búsolá. ³ Uakenal min ujaal gayor ! Mamu nujaale ukanal, eno me Aláemit namañe.

⁴⁻⁶ Iní me an nabbañe alo ni buroñ baarat, bu þan níol ? Buru jutoge jiyab gajaña gagu gal Aláemit. Jutoge juçoen gáji gagu gal émit, ban may jiyabe fugabul ni Biinum Banabe. Jujuge búoh firim fafu fal Aláemit firim fásume fom, ban jutoge jujuh bájalo babu baa buroñ babu bájaeul me. Iní me ñer jibbañe julo ni buroñ baarat, an ájuut abbañ akanul min jibaj buroñ

bice buvugul : nogonogor mul ti nihi jibbañ me jibbañ Añol Aláemit n'ekurua yay, jisenol mamu ésuh yay nihi gujel.

⁷ No ettam émere mal mamu mo émit yay elubulo me eogen to me, ban nebuñ mitiñ bi ni bugan bugagu bugo eañi me molil, Aláemit þan ásonien yo. ⁸ Bare, íni me eile mufokon maa sijen ter ukohoh, ebajut nafa yánoyan ; Aláemit mati þio natab yo, ban ñer þan ebil esaeni.

⁹ Gutióli bugo júbboli me nár, hani min julob me gurim gauge gátañi maa, bare bae jibaje gafium gámah ni buru. Wóli jiffase búoh buru ubugu ni bulago babu báari me, bájaenume me bi ni gapah gagu. ¹⁰ Aláemit alet Aláemit açolut : mát'ájumor burokul bo jurok me ni þop gábboliul go júbboliol me n'eramben yay yo jirambene me gutiul ejangara bi funah faa jama. ¹¹ Wo wóli jimañ me, wo uomme ánoan ni buru abaj buaken bi no jae me ebao, min mbi wo buru jifium me n'uinumul búoh þan jibaj wo ukano þoowo. ¹² Jambi jíllelen, bare til jilagen buroñ babu baa bugan bugagu bugo gáinenil ni gaakenil sinjallil me bacam babu bo Aláemit alob me esen.

Aláemit nah'akakan nánongan wo nalob me

¹³ No Aláemit alob me esen Aburaham waf, nabbabat asenol. Nemme bajut an ace afanje açila Aláemit o mb'ábbatum me ni gajaol, nabbabat aya ni açila fumumol ¹⁴ aah : « Pan ísonieni n'eseni gabulaken gammener. » ¹⁵ Maagen mamu Aburaham nanah ni gafium dó, ban may nayab wo Aláemit alobol me esen.

¹⁶ Bugan bugagu nihi gúni mee n'ebbat, þan gubbat ni gajow gal an afanjil, ban ñer gabbat gaugu þan gufoh síceñor sánosan sáju me sibaj n'etulil. ¹⁷ Ban Aláemit namanje agiten ñanno ca bugan bugagu gaat me guyab gáji gagu go nalob me mala go gaa búoh mát'amus ábahen wo nalob me ; yo eçil me nabbat bi eçimen wo nalob me. ¹⁸ Nemme Aláemit nd'abij, waf úuba ñer uwe wájuut úbaheni, wo uomme : min alob me esen Aburaham waf, ni þop gabbat gagu. Yo eçil me ñer, wolal jabaj me fúrouum ni o þan ubajal buaken babu bal étuh liñ ni gáhagum gagu go nasenolal me. ¹⁹ Gáhagum gaugu gúnini bi ni wolal ti fulankar fafu faa yaalorolal. Guliliñ tir ban mifiumay mom ; gújaenumolal úk'úþural gábil gagu gaminden me ñáraru gávi gagu gaamme n'émit, bi ñáraru ni tiñ talu táñai me. ²⁰ Tiñ tautu, Yésu amundolal anogen to bi épegulolal bulago babu. Nabbanno áni atenjena ámah bi nánonan, ti Melikisedek ánien mo me.

7

Melikisedek nafafan Aburaham fúf

¹ Melikisedek ahumu ávi omene ala ésuh yay yaa Salem. Atenjena naamene þop ala Aláemit-Fatiya. No Aburaham aamme ni búolul ni fitih fafu bo nahekulo me úviaw, Melikisedek najow iki guemor min ásonienols. ² Ñer Aburaham náþuren ni fubaj fafu þe fo nabajulo me ni fitih fafu fugab fanur ni gono guñen asenol. Gajow gaugu gaa Melikisedek dóemme "ávi ala maçole"

; ban þop Melikisedek ávi ala Salem naamene : Salem yoemme "gásumay". ³ An affasut þayol ni jaol ; hani sipaya gufan abajut. Bajut to þop an alobe maa gabugiol ter mal ecelol. Nánini ti Añol Aláemit, yaçil me náni uteñena bi nánonan.

⁴ Jujuh bu Melikisedek akan me an ámah ! Payolal afan Aburaham nasenolsen fugab fanur ni gono guñen gaa wo nabajulo me ni fitih fafu. ⁵ Ban, gúboñ gagu gaa Móis guoge uteñenaaw bugaa fiil fafu faa Lévi mbi nihi guroren bugal Israel ánoan fugab fanur ni gono guñen gaa wo gubaje me þe, yaamme búoh guroren fugab faufu gutiil, gaamme ti bugo gabulaken gal Aburaham. ⁶ Ban Melikisedek alet an ala fiil fafu faa Lévi. Bare mónan, Aburaham nasenolsen fugab fanur ni gono guñen gaa wo nabajulo me ; þúrto Melikisedek násonienol, açila Aburaham o Aláemit alob me esen gafum gagu. ⁷ Maagen mamu, nuffasale hum búoh an ahu afan me gájalo o náh'ásonien ahu atiti me. ⁸ Ban mala gabulaken gagu gaa Lévi gayabe me fugab faufu, bugo urafuhow bugom, bugan gaçeleçet ; bare Melikisedek ahumu Bahícer babu buoge umu ni buroñ bi nánonan. ⁹ Nújuale may uogal no Aburaham asen me Melikisedek búalen baubu, nasenbosen akan dó butum Lévi o gabulakenol guyabe bo me. ¹⁰ Nújuale ulobal yo mata hani min Lévi abugeruti me þan no Melikisedek ajow me iki guemor bugo n'Aburaham, bare áuol umuen bae ni þayol afan aamme Aburaham.

Yésu ávi uteñena nam ti Melikisedek

¹¹ Ení atenjena yay yajoumulo me ni Lévi, ni yo gúboñ gagu go Aláemit asen me bugal Israel gúhagoe. Ban, enoen me utenjenaaw bugaa fil fafu faa Lévi dó Aaronj ápollo me gújuene gukan ésuh yay n'enab, Aláemit mat'akanen min baj atenjena ace ánie ti Melikisedek. ¹² Maagen mamu, no éni atenjena ébaheni, gúboñ gagu may guote gúbaheni. ¹³ Ban Ataolal, o gurim gauge gulob me guya ni o, alet an ala fil fafu faa Lévi, ban ni filol músut baj dó an ámuse akan burok babu bal atenjena. ¹⁴ Maagen mamu, ánoan naffase búoh Ataolal ni fiil fafu faa Yuda nápollo, ban, mala éni atenjena, Móis alobut wáfowaf aya ni fiil faufu.

¹⁵ Ban, nemme atenjena avugul ápollo ánie ti Melikisedek, gitengiten ñer ñanno ca búoh gúboñ gagu gúbahenibahen may. ¹⁶ Let ni waf waa gafum náamum atenjena, bare ni sembe saa buroñ bájuut bubao náamum yo. ¹⁷ Maagen mamu, Bahícer babu bulobe mola buoh : « Atenjena nom bi nánonan, ti Melikisedekt. » ¹⁸ Mamu ñer, gáboñ gagu gafan gagu gunemeni, mata gubajut sembe ban þop gubajut nafa yánoyan, ¹⁹ mata gúboñ gagu gaa Móis gújuut gukan ésuh yay n'gunab. Bare maer ñer nuba-jale gáhagum gafanje jáari, gájue gukanolal min ulofal Aláemit. ²⁰ Aláemit fumumol nabbabat no nañende me Yésu min áni atenjena, bare no bugagu gúvienei me gúni utenjena, Aláemit abbatut. ²¹ Maagen mamu, no Yésu akan me atenjena, Aláemit arobenol to me naaseh : « Injé Atúla nibbabat ieh : “Pan úni atenjena bi nánonan !”

Ban ilet níbbañul ni firimomu. »

²² Yo eçil me may, ni Yésu núbajumal me gafium gagu gaa búoh nubajale gajogor n'Aláemit gafañe n'gulinje.

²³ Mbiban, baje mul to sihalore : bítinar, bugan gammeñe gukane utejena, dó þe mata eçet yay éfirifir enamo utejena bi nánongan. ²⁴ Bare Yésu açila umu m'buroñ bi nánongan, yaçil me náni atejena may bi nánongan. ²⁵ Yo eçil me nájue aþagen bándor bugan bugagu gájoum me ni o min gulof Aláemit, mata açila umu m'buroñ bábaerit min nah'alaw bi mala bugan bugaubugi.

²⁶ Kan Yésu aamme atejena ahu ámah ahu áari me bi ni wolal. Nakakan an anabe, akanut maarat mónanban may abajut gatil gánogan. Aláemit náfaculorol n'utilaaw no natebenol me fatiya ak'afañ waf waw þe dó n'émit. ²⁷ Aníut ti ufan utejenaaw bugagu bugo nuffasal me búoh gusoholasohola ekan bísimen funah-ó-funah bi mala utilil ni wal ésuh yay. Açila násimene ñanur ban bándor no nasenoro me açila fumumol. ²⁸ Maagen mamu, góboñ gagu gaa Móis urafuhow gunjare gukan utejena, bugan gatiletil. Bare maer gabbat gagu gal Aláemit, go nabbat me búsol góboñ gagu, go, gurobendoben Añolol Erímbani yay anab me áni ávi utejena bi nánongan.

8

Yésu o aamme ávi utejena ámah ahu ala maagen

¹ Ban firim fafu fafaj me gagu þe go julobul me fo fuomme ufe : nubajale ávi utenjena, aamme ahumu arobo me n'gañen gárib gal efenjeñ yay yaa Jávi Aláemit dó fatiya n'émit yay. ² Umu ró n'ekan burokol ni tiñ talu táñai me, taamme Fúggut fafu faa maagen faa gasal fo Aláemit fanyaol ailen me, bare let arafuhow. ³ Afan utenjena ánoan narobenitoroben bi ekan bulogos ni þop ekan úsimen ; yo eçil me utenjenaolal Yésu babaj may wo nájie. ⁴ Iníen me babe n'ettam naamene, mát'ánien utenjena hani, mata baje ban utenjena gakane me útenjen ti góboñ gagu gaa Móis gulob yo me. ⁵ Burok babu bo utenjenaaw ubugi gukane me kakan bilihorum baa waf waw waamme n'émit yay. Yo eçil me may no Móis aamme n'eilen Fúggut fafu ni gafit gagu, Aláemit nátallenol aagol : « Uluj joon min ukán waf waw þe unabor ni wo nigiteni me ni firijañ fafu. »

⁶ Bare maer, burok babu bal utenjena bo Aláemit asen me Yésu bufafañ baa bugagu utenjena fúf, mata açila aamen n'etut babuge babu bafañ me m'búarie, báhago me ni waf wo Aláemit alobe esen wafanje jáari. ⁷ Maagen mamu, enoen me babuge babu bítiar babu bubajenut to bítigoe, mati togen bubao min bice búutten bújoul burobo to. ⁸ Bare til Aláemit nannunur bugal ésugol Israel mala utilil no naagil me :

« Juutten, gunah gagu ugu n'éjoul
no þan ijogor me babuge buvugul ni bugal Israel
ni bugaa Yúde.

Injé Atúla mamu nilobe.

⁹ Niegil may : Babuge baubu mati bunogor ni bo
nijogoren me ni sipail gufan,
no nítugulil me ni guñen íþunnul ni mof mamu
mal Esíp.

Gujogut babuge baubu jon, yaçil me min ínje
ívuil búsol.

¹⁰ Nitajen iegil : Babuge babu bo ínje ijae me
ejogor ni bugal Israel,
gunah gaugu bágaler, bo buomme ube :
Pan injar gúboñ gagu gúmbam ikan n'uinumil,
pan íbilen go ni sícigiril.

Ñer pan íni Aláemilil,
ban bugo pan gúni ésugom.

¹¹ An mat'abbander asohola eoh açindorol ter
atiol :
“Ulip effas Ataw !”

Maagen bugo pootil pan guffasom,
újogum ni afan me ekan añil, bi ni afan me ekan
anafan.

¹² Pan iboketil gagalen gagu golil,
ban util waw wolil, wo, mat'ibbander ikan wo
n'gapinv. »

¹³ Min Aláemit alob me mala babuge buvugul,
no ñer nábahan me babuge babu bítiar babu
bini bufan ; ban waf wafanete, wo mati pio
n'unemo.

9

Bítejen babu bufan babu

¹ Babuge babu bítiar bubabaj úboñ wal ekan
Aláemit bítejen ; bajene pop babe ni mof yan
yal Aláemit. ² Maagen mamu, ni baj fúggut

fabaje gutoŋ gúuba fiileni. Dó ni futoŋ fafu fítiar fafu fo guvoge me "Tiñ talu táñai me," bajen dó sihandia ni þop etabul yay yal eremben unaç waw wo gújie me Aláemit. ³ Ñáraru fúggut faufu bajene gábil gamindene futoŋ fafu fúutten fafu fo guvoge me "Tiñ talu tafaŋ me n'tíñaie" ; futoŋ faufu ufu búsol fítiar fafu. ⁴ Bajen dó tiñ tacokori ni éurus to nihi gusaen uyew. Ni baj dó þop ekes yay yaa babuge babu yo gujare éurus min gufut yo þooyo. Dó n'ekes yauyu baj ró jíkanuma jacobori ni éurus jabaje mitiñ mamu mo guvoge me mana ; baj ró þop egol yay yal Aaroŋ yabil me ejef, ni baj ró may sival sasu sabapo me dó úboñ waw waamme guñen úbileni me. ⁵ Fatiya ekes yay bajene sinetal sal úuwenum waw wo guvoge me çerubeŋ, sagitene búoh Aláemit umu to. Eúruŋa ubes úuwenum wauwu néggub tiñ talu to Aláemit aallore me util waw. Bare maer let þan tinah talu tal éþajul waf wauwu.

⁶ No waf wauwu ubaŋi mee uban, uteñenaaw nihi gunogen funah-ó-funah ni futoŋ fafu fítiar faa fúggut fafu gúkero ekan bíteñenil. ⁷ Bare futoŋ fafu fúutten fafu, afan uteñenaaw o bare nah'anogen dó, ñanur émit-émit. Mat'anogen dó o mb'aogenut físim fal ehaj yásimeni Aláemit bi eallor util waw þe, wola fumumol ni þop wal ésuh yay. ⁸ Biinum Banabe bigitengiten mamu búoh bulago babu bajow me mbaa Tiñ talu tafaŋ me n'tíñaie mati þan bípeguli futoŋ fafu fítiar fafu fo to. ⁹ Dáru bigitenum bi ni wolal : waf wauwu ugítengiten búoh úteñen wauwu ni bísimen babu baa sihaj sakanei me bi n'Aláemit

sújuut sičil biinum an aam ni mukanay maumu min bukur. ¹⁰ Gúboñ gaugu, gúboñ gom gaa fitiñ, marem, gájellul tij to. Kakan gúboñ gal ejonen enil arafuhow go Aláemit asene bi no najaе me ekan waw pе n'uvugulet.

¹¹ Bare Kirista najoulojow ti ávi uteñena ala waf waw wáari me waamme n'éjoul ; nanogene ni Fúggut fafanje gájalo ban ni fufan jáari, fo guñen gal arafuhow gucokorut, yaamme búoh falet faa mof me. ¹² Kirista nanogenogen ñanur, ban ño bare, Tiñ talu tafan dó me n'tíñiae ; ájaenumut ró físim faa gújehel ni gurafen, bare til físimol fañafo nañare min aallor utilolal bándor. ¹³ Bítinar físim gújehel ni gújin ni poþ éfit bukugay baa buyan basaenisaen sújue sukuren sinil bugan. Iní me mamu, ¹⁴ bu ñer físim Kirista mati fufan me ekurenolal ? Nasenorosenoro Aláemit ni búkanum baa Biinum babu bábaerit me o m'babajut gatil gánogan bi ekuren uinumolal, min mbi uhalal bakanerolal bájaenumeolal me bi n'eçet yay ban nuh'ukanal Aláemit ahu aroñ me bíteñen.

¹⁵ Yo eçil me Kirista náni ajaa-bulago ahu ala babuge buvugul. Mamu, nemme eçelol ebabaj bi eallor util waw wabaj me ni babuge babu bítiar babu, kan bugan bugagu bugo Aláemit avoh me gújue guyab gafum gagu gábaerit me go nalobil me mala go.

¹⁶ An alob me mala gajae me gafumol ban nahiç yo ahato, balama gafum gaugu gukano, wote giteni ñanno ca búoh an ahumu naçéçet. ¹⁷ Maagen mamu, gafum gaugu mati gúju gukano

an ahumu ni buronj ; no najaе me e  et, no til g  ju
me gukano.

¹⁸ Mala gajogor gagu gútiar go Aláemit ajo-
gor me ni Móis, gaêila gújuut gubaj físim
m'báuyout. ¹⁹ No Móis ajanga me aban bújoñor
ésuh yay pe wo gúboñ gagu gulob me pe, naajar
físim faa bájin, faa bájehel, ni mal águñor ;
mbiban naajar bíbil bújugah abboñen ni jian jaa
jununuh jaju jo guvoge me hisop aboj ró min
ájellul élebur yay yaa gúboñ gagu ni pop bugan
bugagu pe. ²⁰ Aban naagil : « Dáre físim fafu
falinjen me gajogor gagu go Aláemit aagul me
jujoh go wáriw. » ²¹ Ñer Móis naajar físim fafu
min ájellul pop fúggut fafu, ni gañ gagu pe go
gunare me min gukan Aláemit bítejen. ²² Ti
gúboñ gagu gulob yo me, maageima waf waw pe
ni físim ukurenei, ban gaboket util gújuut gubaj
físim m'báuyout.

²³ Eno ñer úsimen wauwu nuh'ukuren ulihorum waw waa waf waw waamme n'émit, kan rorene úsimen wafanje uçila jáari bi ekuren waf wauwu fanjavo waamme n'émit. ²⁴ Maagen mamu, Kirista anogenut ni fúggut fo guñen arafuhow gucokore fañumen me éni bilihorum bare baa Tiñ talu táñai me taa maagen taamme n'émit. Bare til nanogenogen n'émit yay fanjayo ak'ailo ró maer bújonor Aláemit mololal. ²⁵ Aníut ti bugagu ufan uteñena. Bugo gunogenenogen émit-émit Tiñ talu tafan me n'tíñaie ni físim ró fal ehaj. Açila ñanur bare nasenoroe ní bísimen, aban nanogen n'émit yay fanjayo. ²⁶ Lelen mo, kan þan asenoroen ni bísimen ñammeñe kábiriñ ni buju babu baa mof

mamu. Bare hum maagen mamu, maer ni gunah gauge gaam maa gúsola, Kirista narañuloraj ñanur ban bae, bi esenoro acila fumumol ni bísimen bi enemen gatil gagu. ²⁷ Ti arafuhow nah'açet me ñanur bare, þúrto Aláemit natalinjol, ²⁸ mo may Kirista asenoro me ñanur bare ban bae ni bísimen bi éþuren util waa bugan gammeñe. Ban þan abil árañul áutten, let bi éþuren util waw, bare bi eþagen bugan bugagu gaamme n'enah ni sommen dó ébbañul yay yola.

10

Bíteñen babu bafañ me wawu þe

¹ Gúboñ gagu gaa Móis éuruña yom bare yaa maaro mamu májaeul me ; bare let miçila fanjamo. Eroren yay yo gúboñ gaugu guorene me min kani émit-émit úsimen waw wanur waw egitengiten búoh gújuut hani jatiito gukan bugan bugagu gájaeul me mbal Aláemit min gúni bugan ganabe. ² Iníen me úsimen wauwu újuene úþuren utilil bándor, mati gujogoroen bugan gabaje mul util uce, ban þan guhalenen ñer ekan úsimen ti wo. ³ Bare til úsimen wauwu ukaneñan émit-émit bugan bugagu min guosen utilil. ⁴ Maagen mamu, físim gújin ni faa gújehel fújuut fúþuren util waw. ⁵ Yo eçil me no Kirista ájaeul me ni mof, naah Aláemit :

« Uruhenut úsimen waa sihaj, uruhenut þop ulogos,
bare nusenom enil yal arafuhow min mb'íjii yo
ni bísimen.
⁶ Esaen sihaj iki sirem esenériti ésumay
yánoyan,

úsimen waw wakanei me bi mala gaboket gal
util waw ukanériti min ufan núsumaete.

⁷ Ñer nieh : “Aláemit, nijoulojow bi ekan wo aw
umañ me,
ti Bahícer babu bulob me buya n’ínjey”. »

⁸ Kirista naage : « Uruhenut úsimen, ter
ulogos, ter sihaj sasaenisaen, ter úsimen wakaní
bi mala gaboket gal util waw ; ubajut to ésumay
yánoyan. » Ban bae úsimen wauwu ukankan
ti góboñ gagu gaa Móis gulob yo me. ⁹ Púrto,
natajen aah : « Injé ume, nijoulojow bi ekan
wo aw umañ me. » Mamu, nápurene bísimen
babu bítiar babu, min akan to bice buvugul.
¹⁰ Yésu Kirista nakakan ñer wo Aláemit aman
me : nasene eniol ñanur ban ño bare, min ñer
akanolal núnial bugan ganabe.

¹¹ Atejena ánoan nd’abaj gáelo ; nah’ailoilo
funah-ó-funah min akan burokol. Pan nah’akan
ñammenje úsimen waw wanur waw, bare hum
úsimen wauwu úmusut úju úþuren util waw.
¹² Ban Kirista, o, bísimen banur pat nakane bi
mala gaboket gal util waw, mbibán nak’arobo ni
gañen gárib gal Aláemit bi nánonan. ¹³ Maer
ñer umu n’enah min Aláemit abet ulatorol
fattam uhagol. ¹⁴ Mamu ñer, ni bulogos banur
pat nákanum me bugan bugagu gaþah me ni
gatil gagu min gúni bi nánonan bugan ganabe
bújoñor Aláemit. ¹⁵ Biinum Banabe bulobolal yo
may, no buoh me :

¹⁶ « Atúla naage : Babuge babu ube bo nijae me
ejogor ni bugo
gunah gaugu bágaler guban :
Pan ihiç góboñom n’uinumil,

pañ íbilen go ni sícigiril.

¹⁷ Mat'ibbañ ikan util waw wolil ni gahajen gagu golil ni gaþina. »

¹⁸ Ban, no util uboketi uban, soholaut mul min bísimen bice bukani.

Ulofal Aláemit ni gafium dó

¹⁹ Gutiom, kan maer nújuale unogenal ni gafium ró Tiñ talu tafan me n'tíñaiie, ni búkanum baa físimfafu faa Yésu. ²⁰ Nápegulolalpegul bulago buvugul basenesen buroñ, n'esat bi gag'galam gaa gábil gagu gagabor me ñáráru Fúggutfafu fáñai me. Epégul yauyu yoemme esen yay yo nasen me eniol yal arafuhow ní bísimen. ²¹ Maer nubajale ávi utenjena añendi áni afan ahu ala yan yay yal Aláemit. ²² Kan ñer ulofal Aláemit ni écigir yakure, ni gáinen dó gáriñe, ni biinum baa maagen babajut gaþinor gánogan gaarat, ban ni enil yaui ni mal makure. ²³ Ujogal liñ ni gafium gagu go nulobale me mala go, ban jamb'üllelenal, mata Aláemit aah me þan akan waf, nah'akanwokan.

²⁴ Nuotale upoyoral, ban nuh'usenorl buaken bajae me ekanolal núbbolioral ban nuh'ukanal maaro. ²⁵ Jamb'uhalal bo me guomunor gagu gololal ti guce gukane mo me, bare usenorl buaken, fáñum min ujugal me búoh funahfafu fal Ataw fulofulo.

²⁶ Maagen mamu, eno nuinale min nuh'utilal wolal baffaser maagen mamu ubanal, mati mús baj bísimen bice bajae éju búpure util wauwu.

²⁷ An akan mo me þan ñer ñañoool enah ni

gáholi ró bataliñ babu bal Aláemit, ni sambun sasu sajeh me so najaе me ejar min anemen ulatorol þooil. ²⁸ An açuç me ni gúboñ gagu gaa Móis, min bugan gúuba ter gúfaji gugiten maagen mamu búoh natitil, an ahumu þan amugi m'babajut ñarum enil ñánoñan. ²⁹ Aþaa jipinor min jujuh bu ñer gúteh gagu gal an aþotihene Añol Aláemit gujae me étañi eno ! An ákanumut me físim fafu faa gajogor gagu fo gujar me min gújellulol, mbiban najel Biinum babu basene me gáji gagu gal Aláemit, leti gútegol þan gufan n'gútañie ? ³⁰ Maagen mamu, nuffasalol, an ahu aah me :

« Bulugen ínje içil bo,

ínje icame me an waf waw wo nakan me. »

Ban nabbañe aah :

« Ataw þan atalin bugan bugagu bugolab. »

³¹ Hólleniholleni fañ an batiler min alo ni guñen Aláemit aronj me !

³² Juosen wabajul me no ni gunah gagu gútiar gagu, no juju me eyab gajaña gagu gal Aláemit ! Jiteteb n'emuten dó sílam sámah ban n'jitaj bútaj bátañie fañ. ³³ Guce ni buru gujeliljel ban ni gúlatienil bújonor ésuh yay þe, bugaguul ni guilo gailo gal eramben bugan bugagu bugo gúlatiene mee. ³⁴ Maagen mamu, sílam sasu saa bugan bugagu bugo gukul me solul som þop, ban mónanom guramul waf waw wo jibaj me, jumutenyomuten n'ésumay ró, mata jiffase búoh jibaje fubaj fafañe jáari, faa bi nánongan. ³⁵ Jambi ñer jibelen me gafium gagu go jibaj me : go þan guçilul me min jiyab bacam bámah. ³⁶ Maagen mamu, rorendoren min jiaken n'jútuh

liŋ tima n'júju jikan wo Aláemit aman̄ me, min jíbjum to mamu waf waw wo nalobul me esen.

³⁷ Maagen mamu, Bahi  er babu buoge :
 « Na  oe jatiito bare, ban mati   io hani,
 min An ahu aat me   oul   oul ;
 maer na  igul. »

³⁸ Aláemit naage :
 « An a  ol me b  ojorom,
 g  inenol   an gu  ilol naron,
 bare abba   me b  sol,
 fi  nom mati fuyab ni oc. »

³⁹ Bare wolal ulelal d   ni bugan bugaubugi
 ga  agoe mee gubba   b  sol min gullim ; wolal til
 bugan nuomale gabaje g  inen, ban   an u  agal.

11

*Gáinen gagu go bugal Aláemit bugaa no gubaj
 me*

¹ Wa uomme g  inen ? D  emme ejoh liŋ búoh
 waf waw wo nufiumal me gaa búoh   an ubajal
 wo,   an ubaj ti maagen, yoemme   inen búoh
 waf waw wo nujug  rital me ubabaj ti maagen.

² Ujuh me Aláemit nalob maaro aya ni sipayolal
 gufan, gáinenil go gu  ile. ³ Gáinen gu  il me
 min   ujual ujogal gaa búoh mof mamu ni Firim
 fafu fal Aláemit m  tulumi, min   er   ujual ujogal
 gaa búoh waf waw wajugei me ni wajug  riti me
   tulumi.

⁴ Gáinen gu  il me min Abbel akan Aláemit
 b  isimen bafa  e m  b  arie baa Kae  . Gáinenol
 gu  il me min Aláemit ajogol an a  ole, no nagiten
 me maagen mamu búoh ulogosol wo nakanol me

úsumolsum. Gáinenol guçil me naroŋ n'elob ni wolal bi jama, hani min açet me aban pio bo.

⁵ Gáinen guçil me Henok nájaenumi bi n'émit, min mb'apah eçet yay. Aláemit nañaroljar ájaenum bi to naamme, ban an abbañut ajugol. Maagen mamu, Bahiçer babu buoseh Henok naipiñi násum Aláemit balama ájaenumi bi n'émit yay. ⁶ Ban an ájuut ásum Aláemit o m'babajut gáinen : an aman me elof Aláemit, naate áinen búoh Aláemit nababaj ban nah'acacam bugagu ganjeseol me.

⁷ Gáinen guçil me Nóe min autten gurim gagu go Aláemit alobol me átallen mala waf waw wajureruti me þan wajae me ebaj. Ñer nakan to biinumol ni gurim gaugu go Aláemit alobol mee, min acokor busana bámah dó nápagenum me bugaa yanol bugo þe. Mamu nágitenum me búoh mof mamu mutabitab muban, ban Aláemit najogol an açole mala gáinenol.

⁸ Gáinen guçil me min Aburaham áttun gavoh gagu gal Atúla, min akay mbaa mof mice mo naate ayab ní gafumol ; ban mamu nailoe ajow o m'baffasut mbaa bay naam n'ejow. ⁹ Gáinenol guçil me min átennorul ákail açin ti ajaora ni mof mamu mo Atúla alobol me mala mo. Naçin to me ni gúggut, ti may añolol Isak ni gabulakenol Sakob, bugo Atúla alob me may esen waf waw wanur waw. ¹⁰ Ban Aburaham enah naamene funah fafu no najae me eçin n'ésuh yay yo báçiler yo bilin me tir, yo Atúla aamme abela yo ni þop ateþa yo.

¹¹ Gáinen guçil me min aarol Saara, mónanom náfanume ban nakan emotombo, áju abuh añil.

Ey, mata náineyinen búoh Aláemit nah'akakan nánoran wo nalobe me pe. ¹² Yo eçil me, ni áname anur pat áfanume butum eçet gabugor gúpollo gummenj ti suut sasu sal émit, ti eus yay yaa galam fal, so an ájuut me apin.

¹³ Bugan bugaubugi pe guçele ni gáinenil dó n'Aláemit. Gutogut guyab waf waw wo Aláemit alobil me esen, bare guñandenwoñanden ráli, ban gusasal mala wo. Gugitengiten búoh bugo ejaora bugom, bugan gakelo buyas babe n'ettam. ¹⁴ Bugan bugaubugi gajogoro mee búoh bugo ejaora gugitengiten ñanno ca búoh baje biçin bo bugo gulipe. ¹⁵ Iníen me gubajenbaj gaþinor gubbañen mbal ésugil yo guhatulo me, þan gújuen guot bi bo. ¹⁶ Bare til bugo, gaþinoril pe ni biçin babu báamumma baamme n'émit gukan go. Yo eçil me Aláemit abajut to ñusu ñánoñan min guvogeol me Aláemilil ; maagen mamu, nacokocokor ésuh yaa bándor bi ni bugo.

¹⁷ Gáinen guçil me min Aburaham arjar añolol Isak bi ésimen, no Aláemit álingen me gáinen gagu go nabaj me ni o. Nailoilo gailo gal éji érimbaniol, ban o bayaber aban firim fafu fal Aláemit ¹⁸ faah me : « Ni Isak þan úbajum me gabugord. » ¹⁹ Aburaham o n'gaþinorol, Aláemit nabaje sembe sasu sal eilen an ni gaçet me ; yo eçil me Aláemit nabbañenol o, min ní nan n'eçet yay naiyulo.

²⁰ Gáinen guçil me Isak násonien guñolol Sakob bugo n'Esau bi mala waf waw wajae me ejoul.

²¹ Gáinen guçil me, Sakob, no naamme n'ejow

bi eêt, násonien ánoan n'uñiaw bugal añolol Susef ; mbiban nátuh fuhow egolol, aban naya gújul min amigelet Aláemit.

22 Gáinen guçil me Susef, no naamme n'ejow bi eêt, nagiten búoh bugal Israel þan gubil gúþur ni mof mamu mal Esíp, ban nagitenil þop bu guot me ñer gújaenumor suvul sasu sal efuluñol.

23 Gáinen guçil me, no Móis abugi me, ubugaol ni gunjarol gukoen iki baj gueñ gúfaji. Gúholiut elat ékanum gáboñ gagu go ávi ahu ala Esíp asen me, mata gujujuh búoh kakan añil aaro.

24 Gáinen guçil me, no Móis aakulo me, naceñ min guvogol añol bájur ávi ahu. **25** Egum sílam ni bugan bugagu bugal Aláemit éhoimol eroñ buroñ básume baa gatil bájaerit me eþio.

26 Najojoh m'biinumol búoh ékerul yay yo gúkerulol me ti Kirista efafan ejab hámma gubaj gagu gal Esíp. Maagen mamu, nañajar síttijol pe aya ni bacam babu bo Aláemit ajae me ebil asenol gajem.

27 Gáinen guçil me Móis náþur Esíp m'báhollut bitiña-fuiñ babu bal ávi ahu ; najojoh to liñ ti nihi ní me najujuh Aláemit o an nd'ajuh me.

28 Gáinen guçil me naju gaggan gagu gaa Paak, min aah buganol gunjar físim gúcir n'únonum waw waa sanjil jambi amalaka ahu ala eêt yay amuh uñiaw wáinema gútiañ bugolil.

29 Gáinen guçil me min Fal fafu Fújugah fafu fúñabulo, mamu guñol Israel n'gussat fo n'guot ni mahae. Bare no bugal Esíp gulih me ekan ti bugo, fal fafu ni fímeril.

³⁰ Gáinen guçil me fitep fafu fabosor me ésuh yay yaa Sériko ni fulo, bugal Israel babosorer fo iki baj gunah futoh ni gúuba. ³¹ Gáinen guçil me min ejobu yay Rahab ealen ni gásumay úlua-fálu bugagu bugal Israel. Yo eçil me gumugut yo no gumuge me bugagu þe bugaa Sériko gákánumut me Aláemit.

³² Wa nijae ebbañ ilob ? Mat'ibajo bi elobul mala Gedeon, Barak, Samuson, Sefute, David, Samiel, ni þop mala wawu uboñer. ³³ Bugan bugaubugi gáinenil guçil me n'guhek úvi gammeje, n'guroben maçole mamu, ban ni guyab waf waw wo Aláemit alobil me esen. Gáinen gagu guçil me mul min guceil gupeh utum síjan, ³⁴ bugaguil n'gújuror sambun sabaje sembe, guce ni bugo mul n'gupah eçet yaa gafoje. Bugaguil gúgotoengoto, bare gubbanno gúni bugan gáfoiloe, ban n'gugiten ni fitih búoh bugo utiga bugom búgamah, nihi guhator gúþuren ni mofil guyon utiga gáþullo babu. ³⁵ Gáinen guçil me min waare guce gujuh buganil gaçelen me guiloul n'eçet yay gúbbañul bi ni bugo.

Bare guceil n'gúlatienil iki guçet, ban n'gulat min an aramil, mata guffaffas búoh Aláemit þan ailencil n'eçet yay min mbi gubaj buroñ bafañe jáari ; ³⁶ guce mul ni guyab ujel ni gúteh gaa fusoh faa gabañ, bugagu ni gujekil ban ni gukulil, ³⁷ guceil ni gutegil sival gumuh, bugagu ni guþikoril n'etut ní gumindiñ gúuba, ter ni gunjar gafoje n'gumugil ; bugagu ni guroñ bo buron baa gayanor bo me, bugo min gusimoe ubañ wal ubbarum ter waa sijamen. Ni gúni úsugaten, n'gúlamenil, ban n'gúlaputenil. ³⁸ Mof mamu

mīpilout min mubaj bugan gaaro ti bugaubugi ;
nihi guyanor bo me n'ufit waw, ni gurijan gagu,
nihi guki gurobo n'uuj ter n'usun wal ettam.

³⁹ Bugan bugaubugi þe gáinenil guçile min
Aláemit aruhen buronjil maagen mamu, bare
gutogut guyab waf waw wo Aláemit alobil me
esen. ⁴⁰ Maagen mamu, Aláemit napiþi najoh
ahato waf waw wafaj me jáari bi ni wolal ubuge.
Nakanmokan jambi bugan bugaubugi guçih ni
gárira waf waw wolal m'balet.

12

Uñaral sítijolal þe ubbañal ni Yésu

¹ Ñer wolal, nemme fítiman fámah fúgololal
faa bugan gáinene, ubelenal bítēb báñoban
banjaeneolal, ni þop gatil gagu galipe me
egolenolal, min uakenal n'emuten dó nuteyal
etey yay yo nuomal me ni yo. ² Mb'ubbañal
sítijolal þe ni Yésu açil me gáinenolal, akan go
me þop n'gúrir. Namutene min açet n'ekurua, o
m'bakanut n'gapin ñusu ñaňu ñaamme n'eçet
ti yauyu, mata nañandeñanden ésumay yay
yájaeul me yo naat me abaj ; ban may umu
n'gárib efenjeñ yay yaa Jávi yal Aláemit nanave.

³ Jikan to uinumul ni An ahumu amuten
me sílam sasu so utilaaw gukanol me, jambi
buakenul bubao min ñer jíllelen. ⁴ Maagen
mamu, ni bútajul bo jitaje me ni gatil gagu,
júmusut þan jitaj iki físim fulo. ⁵ Jújumorjumor
þiañ batar babu bo Atúla atarul me ti an nah'atar
me guñolol ? Naage hum :

« Añúm, no Aláemit átiguli, jamb'uteh mahat !

Jamb'üllelen o bannureri !

⁶ Uffas búoh Atúla nah'ahukur an ahu o namaŋ
me,
nah'ateteh ánoan o najoge ti aňil olae. »

⁷ Jumuten ñer sílam sasu so Aláemit ajar
me min aamul n'ejjonen ; maagen najoguljoh
ti guñolol. Baje piaŋ aňil o þayol nd'ajjonen
? ⁸ Iní me Aláemit mat'ajjonenul ti naþi me
n'ejjonen guñolol, kan ñer buru suñofah jom,
let uňil bugola.

⁹ Unjaral bigitenum ni ubugaolal bugaa babe
ni mof : nihi gutegolalteh, bare bae núkanumail.
Uotutal ñer piaŋ ufaŋal ékanum Aláemit Payolal
aamme fatiya ? Mamu þan újugal uyabal buron
babu. ¹⁰ Maagen mamu, ni fiñileolal, nuh'učigal
ñice, ubugaolal n'guñar gaffasil gatiti mee min
guçolenolal. Bare Aláemit, o, bi mala maaroolal
nah'ategolal, tima nújugal únial bugan ganabe ti
o. ¹¹ Gúteh gánogan, uju me eluj, kakan waf
walet wal ésumay, waa gágogor wom. Bare
búsol, gukanekan bugan bugagu bugo gujjonene
me n'gúni bugan gaćole ban n'gubaj gásumay.

¹² Yo ećil me jijajen guñenul go jialen me
bututut, ban n'jijajen þop gújulul gatelene mee.
¹³ Jucokor ulago waćole bi ni guolul, jambi ahaja
abbellen buhajol, bare til mb'ahoy.

¹⁴ Jikan wáfowaf min jibaj gásumay ni bugan
bugagu þe ban n'juroŋ buron banabe ; maagen
an akanut mo me, mat'ajuh Ataw. ¹⁵ Júludo
jambi an ni buru áþur ni gáji gagu gal Aláemit.
Júludo jambi an ni buru ábbaňul áni tì jununuh
játalie jo nihi jigalen me waf min asigen bugan
gammene ni buru. ¹⁶ Jíkanum jambi baj an

ni buru afiloe ni aletalet, jambi ƿop baj an a otihene waf waw w nai me wal Aláemit, ti Esau, o fiti   n anur bare f c il me min ajar fufaneol fal a il  tiar annomen. ¹⁷ Jiffas yo b oh no ke me ƿio, Esau nama  min ƿayol  sonienol, bare abajut ni o g asonien gaugu ; abajut bulago baate b jiol min  ju  bahen waf waw wo ƿayol alob me aban, hani min ajes yo me ni mufu r .

¹⁸ Let firijan  fafu faa Sinai julofe, fo an  ju me ajuh, sambun fo sajeh me, emo  fo, ni f rus fo. ¹⁹ Juunut ƿop baager g aturu a ni gael gaa firim fa il me min bugal Israel no guun fo me, n gulaw jambi gubba  guun fice firim ti fo gutajen. ²⁰ Maagen mamu g abo  gauge g juhuleniljuhulen gaah me : « W nowan wajae me egor firijan  fafu, hani mbi n 『 nuhure ,  pan utegi sival uk u etf. » ²¹ Waf wauwu wo gujuge mee  holenoholeno n r, bireg M ois fa ao naah : « G holiom g jaloe n r iki nih iteleng. »

²² Ey, let firijan  faufu julofe, bare til firijan  fafu faa Sion,  su  yay yal Aláemit aro  me yaamme Yérusalem yay yaa fatiya, ni emalaka yo gaamme s uli ni s uli. ²³ Ni fuomunor faa bugan gaam ni gaggan junogene, fuomunor fafu faa gu ol Aláemit gamundum me gubugi, bugo ujail uhi i me n  mit. Aláemit fa ao julofe, aamme atali  ahu ala bugan bugagu  . Saalor bugan bugagu ga ol me julofe, gabbanno me g ni bugan ganabe. ²⁴ Y su may julofe, a il me gajogor gagu guyugul gagu n gubaj, go Aláemit ajogor me ni wolal ; físimol  op julofe, f yui me molul. F sim faufu wo figiten me ufafan  f f wo

fal Abbel figiten me.

²⁵ Júludo ñer jambi jilat eutten an ahu aamme n'elob ni buru. Maagen mamu, bugaa no, galat me eutten Móis o náh'átallenenil me ni mof, guþagut gúteh gagu. Ni fájum wolal : úvual me búsol An ahu álobeul me ni wolal kábirinj dó fatiya émit yay, mat'uþagal þop gúteh gagu. ²⁶ Naananj, firimol fukakan ettam yay n'éhingor, bare maer waf wauwe nalobe ekan aah :

« Pan ibbañ itajen ikan ettam n'éhingor, ban let yo bare yo, bare bi n'émit yay róh. »

²⁷ No Aláemit aah me "Pan ibbañ itajen ikan" namamañ egiten búoh waf waw þe wátuli me þan urikuli ban þan ubil ullim, min waf waw wájuut me urikuli wo bare uñaño to. ²⁸ Ban nemme jávi jaju jo nuyabal me jújuut jirikuli, ujogal ñer ni gáji gagu liŋ tir. Kan ñer usalal Aláemit, nuh'ukanalol nánonan bítetenj básumol, ni gákanum ban ni gáholi ró. ²⁹ Jamb'újumoral búoh Aláemilolal sambun nam so nihi siremen.

13

Bu nuotal me ukanal min úsumal Aláemit

¹ Juronj n'ébbolior ti batiay nihi búbbolior me. ² Jambi jilat ealen suaora súndoul. Maagen mamu, guce no gualen me ejaoora, emalaka gualen mee bugo m'baffasut. ³ Mbi nihi jiþinor maa gupalolal ejangara gaamme ni fipeh, ti nihi ní me buru fajaul gukulorulkulor manur ni bugo. Mbi may jiþinor maa bugan bugagu bugo guomme n'élamen, ti nihi ní me buru þop sílam juom ni so ni sinilul ti bugo.

⁴ Anóan naate ákanum búyabo ; ánoan ni bugan gáyaboyabo naate átij n'apalol. Jiffas búoh Aláemit þan ataliŋ bugan bugagu gafiyé bo mee, gafiyé me ni bugan bugo gúyavut ni bugo.

⁵ Jambi jibaj ni buronjul gaija gal emanj síralam, bare til jujoh to ni waf waw wo jibaj me jire to. Aláemit naage : « Kan min kane, mat'ihali bo, mat'ímus ijundenii. » ⁶ Waf wauwu uçil me nújual ulobal ni gafium ró uogal :

« Ataw o aamme arambenaom,
mat'íholi wáfowaf ;
maarat may arafuhow ájuom ekanj ? »

⁷ Juosen ufan waw bugolul bugaa no gamundum me guvareul Firim fafu fal Aláemit. Juosen bu guronj me nogor ni bu guçet me nogor, min jilagen ni gáinen gagu golil. ⁸ Yésu Kirista açila anur ahu nam, figen ni jama, ban bi nánonan. ⁹ Jambi jihat baligener bánoban bajoumulo tíyanj min billimenul. Fanje til jáari min gáji gagu gal Aláemit guffaŋen uinumul, bare let úboñ walobe mala mitiñay, wabajut mee nafa yánoyan bi ni bugan bugagu galagene wo me.

¹⁰ Nubajale maer bíteŋen bábuliore ni baa no. Uteŋenaaw garoke me Tiñ talu Táñai me, senutil min gutiñ ni biril babu bololal.

¹¹ Afan uteŋenaaw þan aŋar físim fafu faa sihaj sasu ájaenum Tiñ talu tafaŋ me n'Tíñiaie min mb'áji fo Aláemit bi gaboket util waw ; bare sufuluŋ sihaj sasu, so, sisaeñeisaen tíyanj bičin babu. ¹² Yauyu eçil me Yésu may naçet tíyanj Yérusalem, min mb'aŋar físimol faŋafo nájellul buganol. ¹³ Kan nuotale ñer

úþural Yérusalem ujaal uemoral n'açila. Ey, uhalal bugan bugagu n'guçotihenolal ti may guçotihenol me. ¹⁴ Maagen ubajutal ni mof me biçin baa bándor, bare wolal til babu baamme n'éjoul nunjesale maa. ¹⁵ Kan újoumal ni Yésu min nuh'úfoñal nánanon Aláemit úfoñ wal esalol, wagitene búoh o Yésu aamme Ataw, ti nihi ní me bísimen nukanalol. ¹⁶ Jambi jihat me may ekan maaro, ban jujonenor ti batay, mata dáuru dúsúm me Aláemit.

¹⁷ Jíkanum ufan waw bugolul bugaa jangu : guogul me jikan waf, n'jikan wo ti gulobul me. Maagen mamu, bugo guomme n'éçibbenul, ban Aláemit þan abil arorenil molul. Jikan wáfowaf tima n'gúju gukan burokil n'ésumay ró. Let mo, þan gukan bo n'éil ró, ban dáuru mati rambenul hani.

¹⁸ Jilaw móloli. Wóli jifiume búoh uinumóli ukukur, ban Jimanje juroñ buronj baaro ni waf waw þe. ¹⁹ Injé umu n'écinul jiaken n'jilaw, tima Aláemit nabbañenulom cab bi ni buru.

Basaf bú sola

²⁰ Aláemit ahu ala gásumay nailenuloyilen Ataolal Yésu n'eçet yay, min áni akoña ahu ámah ahu ala wolal jaamme ubbarumol, ni búkanum baa físimol fáyui me min filjen gajogorolal n'Aláemit bi nánanon. ²¹ Mbi Aláemit akanul min júju jikan wáfowaf þe wáarie, tima n'jikan búnongumol. Mbi ájoum ni Yésu Kirista, açil me gasal gagu bi nánanon, min akan ni wolal waf waw wásumol me ! Amen.

²² Gutiom, ínje umu n'elaul jibeben beb min ju-utten gurim gauge gaa batar, gal esenul buaken.

Ban ƿipíma gurim gareore nihićulul. ²³ Injé umu n'egitenul búoh atiolal Tímonte guhalenolhalen. Aćigaliul me balama íkail, ƿan íjouł íkiil ijugul n'aćila ró.

²⁴ Jisafom ufan waw bugolul ƿooil ni ƿop bugan bugagu ƿe bugal Aláemit. Gutiolal bugaa mof mamu mal Itali gusaful.

²⁵ Mbi gáji gagu gal Aláemit gúni ni buru ƿooul !

**Firim fafu fal Aláemit
Bandial: Firim fafu fal Aláemit Bible**

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bandial

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

2256a388-b3d0-5a86-9a2f-8ea0a837d026